

**TOIMINTASUUNNITELMA 2012
VAILLA VAKINAISTA ASUNTOA RY**

**Vva ry
Kinaporinkatu 2 A 8
00500 Helsinki
puh. 010 548 19 00
fax. 09-73 10 4033
e - mail: toimisto@vvary.fi
internet: www.vvary.fi**

SISÄLLYS

Vailla vakinaista asuntoa ry	3
1. KANSALAISÄRJESTÖTOIMINTA	4
1.2 Tapahtumat	6
1.3 Vapaaehtois- ja vertaistoiminta	6
1.3.1 Jäsentoiminta	7
1.3.2 Vartiosaari	7
1.3.3 Soldis	8
1.3.4 Aukki-lehti	8
1.4 Tiedotus	9
1.5 Valtakunnallinen alue- ja yhteistyö	10
1.5.1 Kansainvälinen yhteistyö	12
2. HALLINTO, TALOUS, HENKILÖSTÖ	12
3. ARVIOINTI JA TOIMINNAN KEHITTÄMINEN	13
4. JÄRJESTÖLÄHTÖINEN AUTTAMISTYÖ	13
4.1 Matalan kynnyksen päivätoiminta	14
4.1.1 Liikkuva tuki	14
4.1.2 Asumisasiat ohjaus ja neuvonta	15
4.1.3 Vepa	15
4.1.4 Yökahvila Kalkkers	15
4.1.5 Etsivä työ	16
5 SÄLLIKOTI	16

VAILLA VAKINAISTA ASUNTOA RY

Yhdistyksen alkuperäisenä tarkoituksena perustamisvuonna 1986 oli parantaa yhteismajoituspaikoissa asuvien elinoloja sekä varmistaa että jokaiselle järjestyy mahdollisuus itsenäiseen asumiseen. Vuonna 2012 hallituksen pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämis- ja poistamisohjelman tulokset näkyvät pitkäaikaisasunnottomien elinolojen parantumisella. Asumisyksiköiden palveluiden tuottamisen laadussa ja tukiasumisen eri muodoissa ja käsitteissä on kuitenkin suuria kansallisia ja paikallisia eroja eikä pienituloisten ja epävarmoissa taloudellisissa oloissa elävien asumisoloja ole ratkaistu. Myös Euroopan sisäisten siirtolaisten ja maahanmuuttajien asunnottomuus on kasvussa. Vva ry toimii myös itse ensimmäistä kertaa palveluntuottajana 28 - paikkaisen miesten Sällikodin osalta.

Vailla vakinaista asuntoa ry on valtakunnallinen kansalaisjärjestö, joka perustettiin 16.12.1986 Helsingissä asunnottomien ja vapaaehtoisten voimin. Ensimmäinen asunnottoman yksineläjän lehti *Asukki*, ilmestyi vuonna 1987 tilanteessa, jossa asunnottomien määrä lähenteli Suomessa 20 000 henkilöä. Valtion, kuntien ja järjestöjen tekemien toimenpiteiden avulla asunnottomien määrä putosi 1990-luvulla puoleen. Asunnottomuustilastot nousivat jälleen 2000-luvun puolivälin jälkeen. Tällä hetkellä maassamme arvioidaan olevan yli 8000 asunnottomia, joista yli puolet oleskelee pääkaupunkiseudulla. Ihmisen omat valmiudet pitää yllä kotia rapautuvat useita vuosia kestäneen asunnottomuuden aikana ja asunnottomuustilanteen ulkopuoliset sosiaaliset verkostot katoavat. Valta-osa asunnottomista on keski-ikäisiä miehiä.

Vva ry on asunnottomien etuja ajava järjestö Suomessa joka haluaa varmistaa että asunnottomat ja asunnottomuutta kokeneet voivat osallistua heitä koskevaan päätöksentekoon niin paikallisella, kansallisella kuin eurooppalaisellakin tasolla. Vva ry toimii kaikilla yhteiskunnan tasoilla ruohonjuuritasosta päättävään tasoon sekä tiedottaa toiminnastaan valtakunnallisesti ja kansainvälisesti. Vva ry toimii kolmannella sektorilla asunnottomien edunvalvojana; yksilötasolla yhdistys vaikuttaa kunkin asunnottoman tilanteeseen sekä yhteiskunnallisella tasolla lainsäädäntöön. Vva ry on eurooppalaiseen asunnottomien järjestöjen kattojärjestön Feantsan jäsen, jonka kautta Vva ry toimii kansainvälisesti.

Vva ry osallistui hallituksen pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämis- ja poistamisohjelman ohjelmaryhmän työhön vuosina 2008 – 2011, Rikosseuraamusviraston Oma ovi - hankkeen johtoryhmään sekä asunnottomien palveluiden parantamiseen tähtäävään Nimi Ovessa - hankkeeseen 2010 - 2012. Yhdistyksen toiminnanjohtaja osallistui Feantsan yhteiskunnallisen

osallisuuden työryhmään vuosina 2007 – 2011 sekä Settlementin asumisen toimialan asumisen työryhmään vuonna 2011.

Vailla vakinaista asuntoa ry:n tehtävänä on nostaa asunnottomuusongelma esille asunnottomuutta kokeneiden oman vaikuttamistoiminnan, median, valtakunnallisen *Asunnottomien yö* -tapahtuman, asunnottoman yksineläjän lehden *Asukin* sekä erilaisten asunnottomuutta käsittelevien tapahtumien avulla. Järjestössä toimii vapaaehtoisten lisäksi palkattu, pääosin sosiaali- ja terveydenhuollon koulutuksen saanut henkilökunta. Henkilöstön valinnassa painotetaan kykyä osallistua yhdistyksen strategian mukaiseen työhön. Myös asunnottomuutta kokeneita palkataan. Vapaaehtoiset ja asunnottomuutta kokeneet ovat osallistuneet järjestön toimintaan koko ajan yhdessä palkatun henkilökunnan kanssa. Vva ry:llä asunnoton ei ole asiakas tai auttamistyön kohde vaan aktiivinen osallistuja ja jäsen.

Vuonna 2012 Vva ry keskittyy vaikuttamistoiminnassaan uuden hallituksen asunnottomuusohjelman 2011 - 2015 painopisteisiin; selvittämällä nuorten, maahanmuuttajien ja pienituloisten asunnottomuuspolkuja ja asumisen ratkaisuvaihtoehtoja.

Vva ry:n tulevaisuuden visiona vuoteen 2015 mennessä on, että jokaiselle asuntoa vailla olevalle tai asuntonsa menettävälle järjestyisi kohtuullisessa ajassa ihmisarvoiset kriteerit täyttävä asumispaikka sekä tarvittavat tukipalvelut.

1. KANSALAIJÄRJESTÖTOIMINTA

Vuoden 2012 tärkeimmät tulostavoitteet

- ***Pitkäaikaisasunnottomuusohjelman jatko-ohjelmaryhmän työhön osallistuminen***
- ***Asunnottomuutta kokeneiden vaikuttamistoiminnan vakiinnuttaminen yhteiskunnan eri tasoilla; paikallisella, kansallisella sekä eurooppalaisella tasolla ja asunnottomien palveluissa ja poliittisessa päätöksenteossa.***
- ***Valtakunnallisen asunnottomien oman vaikuttajaverkoston luomista jatketaan.***
- ***Asunto ensin – käsitteen ja niihin liittyvien tukipalveluiden selvittäminen asumisyksiköissä asuville.***
- ***Asunnottomuuteen liittyvien ilmiöiden ja niihin johtavien polkujen ja ratkaisuvaihtoehtojen selvittäminen eri väestöryhmissä.***
- ***Yhdistyksen osallisuusstrategian toteuttaminen kaikissa toimipisteissä.***

Yhdistys seuraa ja ottaa kantaa uuden hallituksen asunnottomuusohjelman työhön, pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämisen- ja poistamisohjelman jatkokauteen vuonna 2012.

Vva ry:n toiminnanjohtaja hakee Feantsan yhteiskunnallisen osallisuuden työryhmään seuraavaksi kaksivuotiskaudeksi ja mikäli tulee valituksi, toiminnanjohtaja ottaa mukaansa työryhmän tapaamisiin mukaan yhden Feantsan kielitaitokriteerit täyttävän asunnottomuutta kokeneen joka on käytettävissä tehtävään. Osallisuuden työryhmän tavoitteita seuraavalle kaksivuotiskaudelle ovat asunnottomien ja asunnottomuutta kokeneiden vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen poliittisella tasolla.

Tanskalainen asunnottomien järjestö SAND on organisoinut uutta eurooppalaista asunnottomien omaa HOPE- verkostoa. Vva ry liittyy jäseneksi, mikäli säännöt sallivat ja lähettää vähintään yhden asunnottoman tai asunnottomuutta kokeneen verkoston vuotuisen tapaamiseen.

Valtakunnallinen sosiaalisten innovaatioiden Tekes-hanke Nimi Ovesa (2010 - 2012) on keskittynyt asunnottomien palvelujärjestelmän muuttamiseen *Asunto Ensinnä* -periaatteen mukaiseksi. Vva ry on vastannut kokemusasiantuntijoiden osallisuudesta asunnottomien palveluiden suunnittelemisessa. Yhdistyksen kokoaman ryhmän osallisuussuositukset sekä yhdistyksen muuta tietoa osallisuudesta, yhteisöllisyydestä sekä kokemusasiantuntijuudesta tuotetaan hankkeen verkkokäsikirjaan vuonna 2012.

Yhdistys on hakenut Raha-automaattiyhdistykseltä rahoitusta innovatiiviseen kolmevuotiseen projektiin, jossa kolmen uuteen hallituksen asunnottomuusohjelmaan sitoutuneen kaupungin kanssa suunnitellaan asunnottomien asumisratkaisu jonka suunnitteluun osallistuu yksi palkattu kokemusasiantuntija sekä yhdistyksen aluetyöntekijä. Yhdistys on sopinut yhteistyöstä Alvi ry: n kanssa liittyen vertaistukeen ja kokemusasiantuntijoiden käyttöön.

Valtakunnallisesta alueyhteistyöstä vastaa aluetyöntekijä, joka koordinoi myös valtakunnallisen asunnottomien oman vaikuttajaverkoston työtä yhdessä yhdistykseen palkattujen kokemusasiantuntijoiden kanssa. Yhdistyksen tavoitteena on jatkaa pitkäaikaisasunnottomuuden jatko-ohjelmakauden ohjelmaryhmässä sekä seurata EU:n asunnottomuusstrategian kansallista toteutusta.

Vva ry osallistuu Helsingin Diakonissalaitoksen palvelunkäyttäjien yhteisö rakenteiden kehittäminen *Aktiiviseen asumiseen* ESR - hankkeen ohjausryhmään sekä Vantaan kaupungin hallituksen asettamaan köyhyysasiain neuvottelukuntaan ja Vantaan Omat Avaimet Tekes hankkeen – ohjausryhmään vuonna 2012. Yhdistys on palkannut kaksi kokemusasiantuntijaa järjestön

vaikuttamistyöhön vuonna 2011 ja heidän asemansa vakiinnutetaan yhdistyksen tekemässä työssä. Kokemusasiantuntijan läsnäolo varmistetaan niissä tilaisuuksissa joihin Vva ry: n edustusta pyydetään.

Yhdistys tiedottaa aktiivisesti asunnottomien tilanteesta ja asunnottomuusilmiöistä medialle sekä raportoi toiminnasta säännöllisesti yhteistyökumppaneille ja rahoittajille. Järjestöön on palkattu kaksi osa-aikaista työntekijää; järjestösihteeri ja tiedottaja, joka toimii myös Asumus-lehden toimitussihteerinä ja taittajana.

1.2 Tapahtumat

Vuoden päätapahtuma Asunnottomien Yö toteutetaan vuonna 2012 valtakunnallisesti yhteistyössä kansalaisliikkeen muiden toimijoiden kanssa. Asunnottomien yön vuotuinen teema kiteytyy vuoden aikana ajankohtaisista ilmiöistä.

Vva ry toteuttaa kävijöiden, jäsenten ja opiskelijoiden ideoimia tapahtumia ja tempauksia taloudellisten mahdollisuuksien mukaan. Tapahtumien tarkoituksena on nostaa esiin asunnottomuuteen liittyviä ilmiöitä ja epäkohtia. Tapahtumia koordinoi järjestösihteeri ja niiden suunnitteluun ja toteuttamiseen otetaan mukaan jäseniä sekä asunnottomia ja asunnottomuutta kokeneita henkilöitä.

1.3 Vapaaehtois- ja vertaistoiminta

Vapaaehtoistyön ja vertaistoiminnan keskus Vepan toiminta yhdistyi Kohtaamispaikan ja Arskan Pesulan kanssa vuonna 2011, kun Yökahvila Kalkkers muutti uusiin tiloihin. Vertaisohjaajat vastaavat paikan toiminnasta yhdessä työharjoittelijoiden ja vapaaehtoisten kanssa. Vepassa on saatavilla asumis- ja virka- ja hoitoasioihin liittyvä matalan kynnyksen ammattiapu sekä liikkuva tuki. Työ Vepassa käsittää vertaistuen, tukihenkilötoiminnan, lahjoitusruuan ja vaatteiden jaon, pesumahdollisuuden ja erilaisten ryhmien pitämisen sekä virasto- ja terveysasioiden hoitamisen.

Järjestösihteeri vastaa yhdessä Vepan työntekijöiden kanssa Vva: lla tehtävästä vapaaehtoistyöstä ja sen tukemisesta. Vapaaehtoisille järjestetään koulutuksia kiinnostuksen ja tarpeen mukaan. Vva ry osallistuu vuonna 2012 ammatti- ja vertaistyön yhdistämistä pohtivan VETTY- ryhmän toimintaan. Vepassa työskentelevien vertaisohjaajien virkistykseen ja koulutusmahdollisuuksiin kiinnitetään huomiota.

1.3.1 Jäsentoiminta

Jäsenistö koostuu yhdistyksen toimintaan osallistuvista henkilöistä sekä yhteistyökumppaneista ja muista toimintaa tukevista henkilöistä. Yhdistyksen jäsenmäärä on pieni koska moni yhdistyksen toimintaan osallistuva aktiivi ei maksa jäsenmaksua. Maksaneille jäsenille lähetetään jäsenkirjeet kahdesti vuodessa ja järjestön tapahtumista tiedotetaan yhdistyksen internetsivuilla. Jäsenet saavat Asukki-lehden neljä kertaa vuodessa ja ovat oikeutettuja yöpymään Vartiosaassa alennettuun hintaan. Sosiaalisen median käyttöä lisätään jäsenten tavoittamisessa. Jäsenet voivat osallistua järjestön päätöksentekoon sääntömääräisissä vuosikokouksissa, jotka pidetään keväällä ja syksyllä. Jäsenten osallistumismahdollisuuksia järjestön kaikkeen toimintaan pyritään lisäämään osallisuusstrategian mukaisesti. Hallitus jalkautuu jäsenistön pariin aiempaa enemmän ja jäsenistölle voidaan järjestää "hallituksen kyselytunteja" sekä mahdollistaa erilaisten ryhmien ja tapahtumien pitäminen ilta-aikaan. Jäsenhankintaa aktivoidaan.

1.3.2 Vartiosaari

Vuonna 2012 Vartiosaariseura ry: n kokouksiin yritetään saada mukaan saaren toimintaan aktiivisesti osallistuvia henkilöitä. Saunarakennus remontoidaan sisältä ja uusi huoltorakennus viimeistellään ja siihen siirretään verstaskoneet ja laitteet Sällikodin alakerrasta sekä tehdään tarvittavat sähkötyöt. Saareen voidaan ottaa koevapausrangaistusta suorittavia vankeja korjaustöihin. Vanha ulkopuucee puretaan ja tilalle rakennetaan uusi. Ilmalämpöpumppu hankitaan päätaloon energiakustannusten pienentämiseksi. Vartiosaaren kustannuksiin haetaan rahoitusta Helsingin kaupungilta sekä säätiöiltä.

Helsingin Vartiosaassa sijaitsee yhdistyksen jäsenten kunnostama kesäpaikka. Vva ry:n toiminta sai pontta vuonna 1988 Vartiosaaresta, jolloin yhdistys sai Helsingin kaupungilta vuokralle korjausvelvoitetta vastaan purku-uhan alla olleen kesähuvilan. Yhdistyksen jäsenet hakivat saareen kadulta asunnottomia ja työttömiä ammattimiehiä, jotka remontoivat huvilan ja saivat myös asuntoasiansa järjestykseen.

Vartiosaari toimii asunnottomien, tukiasunnoissa asuvien, yhdistyksen jäsenten, hoitolaitosten, asuntoloiden, asumisyksiköiden, vankiloiden sekä muiden vastaavien yhteisöjen kesänvietto- ja virkistyspaikkana. Vartiosaarta ei voi vuokrata yksityiskäyttöön. Vartiosaaren kunnostustöiden on tarkoitus tarjota mielekästä tekemistä päihteiden käytön sijaan. Vartiosaari toimii myös

hätämajoituksena henkilöille, jotka odottavat paikkaa kuntouttavaan asumiseen sekä juhlapyhien viettopaikkana.

Vartiosaaren toiminta perustuu yhteisöllisyyteen, päihteettömyyteen ja vapaaehtoisuuteen. Yhdistyksen henkilökunnasta on nimetty saaren asioista vastaava henkilö. Kevät- ja syyskaudella saarella pidetään paikallaolijoiden kanssa viikoittain yhteisöpalaveri, jossa käydään läpi saarella esiin tulleita sekä yhdistyksen ajankohtaisia asioita. Vartiosaaren huvilasta ja sen muista kiinteistöistä huolehtivat pääosin yhdistyksen vapaaehtoiset ja saarella olevat henkilöt.

1.3.3 Soldis

Vuonna 2012 Soldiksessa tehdään korjauksia ilmenneiden tarpeiden ja yhdistyksen taloustilanteen mukaan.

Yhdistyksellä on Vartiosaarta vastapäätä mantereen puolella toinen päihteetön vapaa-ajan viettopaikka, Soldis. Päihteetön yhteisö vastaa toiminnasta ympärivuotisesti järjestäen vertais- ja tukitoimintaa viikoittain päihderiippuvaisille. Kesämajalla järjestetään erilaisia päihteettömiä tapahtumia, mm. juhannusjuhlat. Soldiksen käyttö on runsasta, vertaisryhmät kokoontuvat 2-3 kertaa viikossa.

1.3.4 Aukki-lehti

Aukki-lehti toimii yhdistyksen tiedotuskanavana, asunnottomien omana äänitorvena ja yhteiskunnallisena vaikuttajana.

Lehti tuottaa sellaista välitöntä tietoa asunnottomuuteen liittyvistä elämäntilanteista ja ajatusmaailmasta, jota muualta ei ole saatavissa. Asunnottomuuden itse eläneet myös kirjoittavat itse lehteen. Toimitussihteeri toimii varjokirjoittajana henkilöille, jotka eivät itse syystä tai toisesta kykene kirjoittamaan. Esteetön mahdollisuus ilmaisuun omassa asiassa on oleellinen osa yhdistyksen osallisuusstrategiaa.

Asunnottomuustausta ei sinänsä ole edellytys kirjoittamiselle. Aukki pyrkii vuorovaikutteisuuteen ja tekemään yhteiskunnallisia asioita kaikille ymmärrettäviksi ja avoimiksi. Erityistä huomiota kiinnitetään käsitteiden ja kielen selkeyteen. Yhteiskunnallinen osallisuus edellyttää, että jokainen kansalainen ymmärtää itseään koskevan informaation. Tämän varmistamiseksi Aukki-lehdessä julkaistaan keskeisistä erityiskäsitteistä pieni selventävä sanasto niiden juttujen ohessa, joissa käsitteitä on käytetty.

Yleinen vähäosaisuus ja asunnottomuus muodostavat ongelmien kierteen: asunnottomuuden muutos on yhteiskunnallinen ilmiö, joka huomioidaan edelleen lehden kehittämisessä liittämällä ilmiö yhteiskunnallisiin yhteyksiinsä. Asunnottomaksi joutuminen on pitkän, usein piiloon jäävän monisyisen kehityskulun tulos, josta näkyviin on noussut pitkäaikaisasunnottomuus. Aukki hahmottaa asunnottomuuden kehityskulkuja, jotta yhteiskunnassa ei keskityttäisi vain ilmiötason ongelmien ratkaisuun. Aukki kiinnittää huomiota asunnottomuuden ehkäisyyn sekä yhteiskunnan että yksilön mittakaavassa. Lehden toimituskokouksissa yksilöidään juttuaiheiksi yhdistyksen tulostavoitteet vuodelle 2012.

Lehti tehdään taittoa ja painatusta lukuun ottamatta vapaaehtoisvoimin. Asunnottomilla on mahdollisuus myydä lehteä ja saada puolet lehden myyntituotosta itselleen. Lehti jaetaan jäsenten ja tilaajien lisäksi ministeriöihin, eduskuntaan, virastoihin, sairaaloihin, asumisyksiköihin, hoitolaitoksiin, kuntapäätäjille, tutkijoille sekä valtakunnallisille ja paikallisille tiedotusvälineille. Ilmoitushankinnasta, myynnistä ja jakelusta tehdään toimintavuoden alussa kirjallinen kartoitus, joka sisältää jäsenistön ehdotukset.

Aukki-lehti painetaan edelleen tabloidina. Lehden jakelu organisoidaan pääkaupunkiseudulla alueittain vapaaehtoisten, toimitus/tiedotussihteerin ja järjestösihteerin yhteistyönä. Verkkolehti sisältää painetun Aukin juttuja sekä ilman painoprosessiin liittyvää deadlinea toimitettua aineistoa. Aukki-lehti tuodaan tiiviimmin osaksi Vva ry:n ympärille rakentunutta sosiaalista mediaa. Aukin myyntihintaa tarkistetaan vuonna 2012 sekä hankitaan myyjille numeroidut kortit.

1.4 Tiedotus

Vva ry käyttää tiedotuksessaan käsitteitä kävijä, jäsen, ulkona asuva/oleskeleva henkilö, asunnottomuutta kokenut henkilö tai kokenut asiantuntija.

Yhdistyksen tiedotus konkretisoi edellä mainittuja käsitteitä sisällöllisesti ja liittää ne laajempiin yhteyksiin. Yksi tiedotuksen yhteiskunnallisista tehtävistä on luoda ymmärrystä siitä, että *asunnottomuus on elämäntilanne*. Tiedotus tukee julkisuudessa käsitettä *ymmärrys* käsitteen *suvaitsevaisuus* sijaan.

Kaksisuuntainen tiedonkulku on osallisuuden perusta. Kokemusasiantuntijoiden tietotaito ja kontaktit ovat toimintavuonna olleet oleellinen osa tiedottamistoimintaa. Itseä ja omaa elinympäristöä koskeva tiedonsaanti ja mahdollisuus sosiaaliseen kanssakäymiseen ovat perusedellytyksiä jokaisen kansalaisen täysivaltaiselle osallistumiselle, vaikuttamiselle ja oman

elämän hallinnalle. Yhdistyksen tiedotus tukee asunnottomuustilanteessa kommunikaation ulkopuolelle jäävien ja syrjäytyvien omaa puhetta yhteiskunnassamme. Oleellista yhdistyksen tiedottamisessa on valita kohderyhmälle kulloinkin oikea väline ja nk. yhteiskunnallinen puhetapa, jolla asetetaan asuntoa vaille jääneen /kodittoman puolelle. - Käsite *asunnoton* on yleiskäsite, jota tarvitaan yhteiskunnallisen päätöksenteon portaissa ja käytetään tilastointiin.

Vva ry antaa tarvittaessa asiantuntijalausuntoja asunnottomuuteen liittyvissä asioissa ja osallistuu virkamiestyöryhmien toimintaan. Asunnottomuutta kokeneiden omakohtaisiin lausuntoihin tarjotaan mahdollisuus.

Asukkilehden toimitussihteeri toimii Vva ry:n tiedottajana, työstää ja lähettää mediatiedotteet, kokoaa ruohonjuuriraportit sekä hoitaa aktiivisen ylläpidon mediaan. Aktiivisella mediatyöllä sekä erilaisilla tempauksilla tuetaan myös yhdistyksen omaa varainhankintaa. Vailla vakinaista asuntoa ry:n järjestösihteeri toimii Asunnottomien yö -tapahtuman koordinaattorina. Järjestösihteeri ja tiedottaja työskentelevät tarvittaessa tiiminä.

Tiedotustyössä käytettäviä kanavia ovat matalan kynnyksen toimipisteet, Asukki-lehti, tapahtumat, tiedotteet, esitteet, erilaisten raporttien ja tiivistelmien sekä internetsivujen avulla. Yhdistyksen internetsivut löytyvät osoitteesta www.vvary.fi. Järjestön koko toiminta raportoidaan neljännesvuosittain jäsenille, rahoittajille, viranomaisille sekä yhteistyötahoille. Tiedotus yhdistetään osaltaan sosiaaliseen mediaan (mm. Facebook).

1.5 Valtakunnallinen alue- ja yhteistyö

Aluetyöntekijä jatkaa vuonna 2011 aloitettua asunnottomien oman vaikuttajaverkoston luomista yhdessä kokemusasiantuntijoiden kanssa. Aluetyöntekijä osallistuu myös Ray:ltä haetun Omat avaimet - projektin koordinoimiseen mikäli rahoitus myönnetään.

Vailla vakinaista asuntoa ry on mukana yhtenä toimijana Teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskuksen Tekesin rahoittamassa kaksivuotisessa palveluinnovaatiohankkeessa. Sen tavoitteena on kehittää asunnottomuuden vähentämiseen ja ennaltaehkäisemiseen kohdistuvia palveluita, jotka suunnitellaan Asunto ensin -periaatteen mukaisesti. Palveluita kehitettäessä huomioidaan asiakasnäkökulma sekä palveluita käyttävien asiantuntijuus. Vva ry:n rooli *Nimi Ovessa* -hankkeessa on vastata kokemusasiantuntijoiden osallisuudesta prosessissa sekä osallisuuden suosituksista vuonna 2012 julkaistavaan verkkokäsikirjaan, johon aluetyöntekijä tuottaa vuoden aikana myös aineistoa osallisuudesta, yhteisöllisyydestä ja kokemusasiantuntijuudesta. Aluetyöntekijä toimii hankkeen koordinaattorina ja

kokemusasiantuntija toimii tukihenkilönä ja osallistuu kaikkiin verkostotapaamisiin sekä tuottaa haastattelumateriaalia verkkokäsikirjaa varten.

Vantaan kaupunki on mukana Tekesin rahoittamassa Nimi Ovesa -palveluinnovaatiohankkeessa. Vantaan tehtävänä on koordinoita kehittäjäverkostossa asunnottomuusjakson jälkeisen asuttamisen palveluiden ryhmää. Vantaan vastuualueeseen kuuluvat mielenterveyskuntoutajat. Vantaa on mukana *Vantaan Omat Ovet* -hankenimikkeellä. Sen tueksi perustettiin ohjausryhmä, jonka työskentelyyn Vailla vakinaista asuntoa ry:n aluetyöntekijä on osallistunut. Ryhmä jatkaa toimintaansa vuoden 2012 ajan.

Aluetyöntekijä vastaa valtakunnallisesta alueyhteistyöstä ja on yhteydessä Suomen 10 suurimmassa asunnottomuuskunnassa toimiviin tahoihin, jotka työssään kohtaavat asunnottomia tai asunnottomuutta kokeneita. Aluetyöntekijä vieraillee vuoden aikana mahdollisuuksien mukaan asunnottomille suunnatuissa toimipisteissä yhdessä järjestössä työskentelevien kokoneiden asiantuntijoiden kanssa. Lisäksi aluetyöntekijä ylläpitää järjestön suhteita myös kansainvälisiin yhteistyökumppaneihin.

Mielenterveyden keskusliitto järjestää Helsingissä alkuvuodesta kokemusarviointikoulutuksen. Vailla vakinaista asuntoa ry tarjoaa resursseja koulutuksen toteuttamiseen ja loppuvuodesta järjestetään yhteistyössä asumispalveluseminaari.

Yhdistyksen yhteistyö jatkuu edelleen muiden asunnottomuuden kanssa toimivien järjestöjen, yksityisten sekä kunnallisten toimijoiden kanssa. Vva ry:n pääyhteistyökumppanit ovat vuonna 2012 Helsingin kaupunki, Y-säätiö, Sininauhasäätiö, Kriminaalihuollon tukisäätiö, Helsingin Diakonissalaitos, Mielenterveyden keskusliitto, Ympäristöministeriö, Alvi ry sekä asunnottomuustoimijat kansallisesti. Vva ry toimii tiiviissä yhteistyössä myös Nuorisoasuntoliiton, Pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskuksen Soccan, Asukasliiton, Kansalaisareena ry:n, A-klinikkasäätiön, Elämäntapaliiton, Helsingin vankilan, Suomenlinnan työsiirtolan, Uudenmaan sosiaalialan oppilaitosten, Sosiaali- ja terveysministeriön ja Sirkkulanpuiston toimintayhdistys ry:n kanssa.

Järjestö on eurooppalaisen asunnottomuusjärjestöjen kattojärjestön *FEANTSA*:n täysjäsen sekä Helsingin kauppakamarin, työnantajana Elinkeinoelämän keskusliiton sekä Vartiosaariseuran. Vva ry hakee Soste ry: n jäseneksi vuodeksi 2012.

1.5.1 Kansainvälinen yhteistyö

Vailla vakinaista asuntoa ry on eurooppalaisten asunnottomuusjärjestöjen kattojärjestön Feantsan jäsen ja osallistuu vuotuisen pääteemaseminaariin tarkoituksenmukaisella kokoonpanolla. Osallisuusryhmän jäsenyys pyritään uusimaan.

Vva ry: n yhteistyökumppani tanskalainen asunnottomien järjestö SAND on valmistellut asunnottomien omaa Euroopan tasolla toimivaa HOPE- verkostoa. Mikäli verkoston toiminta toteutuu Vva ry lähettää ainakin yhden asunnottomuutta kokeneen verkoston kokoukseen vuonna 2012 tarvittaessa tulkin kanssa.

Koko henkilöstön opintomatka toteutetaan vuonna 2012 Amsterdamiin yhteistyössä yhdistyksen pitkäaikaisen yhteistyökumppanin sosiologian professori Kees Van der Veerin kanssa.

Yhteistyö Pietarissa toimivan asunnottomien järjestön *Nochlezhkan* sekä tanskalaisen *Sand-* järjestön kanssa jatkuu vuonna 2012. Vva ry kuuluu Pohjoismaiseen verkostoon (*Nordic Council of Ministers*), johon myös *Nochlezhka* kuuluu.

2. HALLINTO, TALOUS JA HENKILÖSTÖ

Yhdistyksen hallinnosta ja taloudesta vastaa vuosittain valittava 6-jäseninen hallitus sekä toiminnanjohtaja. Sällikoti-hankkeen taloudesta vastaa toiminnanjohtajan ja hallituksen lisäksi myös yksikön vastaava. Hallitus kokoontuu vähintään kuusi kertaa vuodessa. Yhdistyksen kaksi kertaa vuodessa pidettävillä vuosikokouksilla on päätösvalta sääntömääräisiin asioihin.

Vuonna 2012 Vva ry:n toimintaan haetaan rahoitusta Raha-automaattiyhdistykseltä, Helsingin kaupungilta sekä muilta tarkoituksenmukaisilta tahoilta ja säätiöiltä. Järjestön toimintaan haetaan varoja myös keräyksillä, Aukki-lehden ilmoitusmyynnillä ja jäsenhankinnalla. Yhdistys ottaa vastaan lahjoituksia sekä tuottaa pientä myytävää materiaalia. Yhdistyksellä on valtakunnallinen rahankeräyslupa vuoteen 2012 saakka.

Järjestö käyttää talouden- ja kirjanpidossa tilitoimistoa sekä virallista tilintarkastajaa. Hallitus valvoo varojen käyttöä ja seuraa neljännesvuosittain Vva ry: n talouden toteutumista. Hallituksen jäsenille voidaan maksaa työstään pieni kokouspalkkio. Vapaaehtoisille voidaan maksaa ahkeruusrahaa verotuksessa sekä yhdistyksen osallisuusstrategiassa määritellyin ehdoin.

Henkilöstön hyvinvointia tuetaan työterveyspalveluiden, työnohjauksen, koulutuksen, joustavien työaikajärjestelyjen sekä virkistyspäivien ja opintomatkojen muodossa. Hallituksen kontaktia työntekijöihin parannetaan jalkautuvalla työskentelyllä toimipisteisiin.

Asumisyksikkö Sällikodin taloutta seurataan ja arvioidaan erityisen tarkasti, koska vuosi 2012 on yhdistyksen ensimmäinen täysi ostopalveluvuosi Helsingin kaupungin kanssa.

3. ARVIOINTI JA TOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Vva ry:llä arviointi toteutetaan pääosin järjestön omana työnä. Yhdistyksen työntekijät osallistuvat rahoittajan ja muiden yhteistyökumppaneiden tarjoamiin arviointikoulutuksiin. Henkilöstö voi halutessaan osallistua toimipisteittäin ryhmätyönohjaukseen. Koko henkilökunta kokoontuu kuukausittain yhteiseen palaveriin yhdessä kävijöiden edustajan kanssa sekä neljännesvuosittain arvioimaan ja kehittämään toimintaa. Koko toiminnan arviointi tehdään edellisen vuoden päätyttyä vuoden 2012 alussa. Yhdistys tutkii mahdollisuutta toteuttaa pitkäaikaisasunnottomuusohjelmaan laadittu konseptikilpailuehdotus. Yhdistyksen osallisuusstrategian arvioinnissa käytetään siihen erikseen kehitettyä mallia.

Projektien ja toimintojen arvioinnissa käytetään yliopiston tutkijoiden sekä oppilaitosten opinnäytetöitä. Vva ry:llä työharjoitteluaan suorittavat opiskelijat varmistavat jatkuvan työn sisältöjen tarkistamisen. Vapaaehtoistyön koordinoimiseen hankitaan tarkoituksenmukaista koulutusta ja kirjallisuutta.

Vva ry osallistuu Soste ry: n järjestämiin koulutuksiin sekä hyödyntää Järvi-hankkeessa kehitettyjä arviointimalleja. Työtä kehitetään jatkuvasti koulutuksen, työnohjauksen, neljännesvuosittaisten kehittämispäivien sekä osavuosiarvioinnin avulla. Yhdistyksen toiminnanjohtaja suorittaa johtamisen erikoisammattiopinnot loppuun Omniassa alkuvuoden 2012 aikana. Johtamisopinnot painottuvat työssä suoritettaviin näyttöihin sekä valmentavaan johtamiseen. Järjestösihteeri osallistuu MJK- instituutin sihteerin ammattitutkinnon suorittamiseen.

4. JÄRJESTÖLÄHTÖINEN AUTTAMISTYÖ

Vuoden 2012 tärkeimmät tulostavoitteet

- ***Yhdistyksen toimipisteissä käyvien asunnottomien statuksen ja palvelutarpeen selvittäminen.***

- ***Osallisuusstrategian toimenpiteiden soveltaminen matalan kynnyksen auttamistyössä.***
- ***Yökahvila Kalkkerssin kävijöiden ja statuksen sekä toiminnan tarpeen selvittäminen.***
- ***Matalan kynnyksen yhteistyömallin kehittäminen Vantaan kaupungin kanssa.***
- ***Pääkaupunkiseudun kuntien osallistuminen taloudellisesti pääkaupunkiseudun palveluiden ulkopuolelle jäävien asunnottomien järjestölähtöisten toimintojen toteuttamiseen.***

Järjestön vahvuutena on pitkäaikainen, ilman ajanvarausta tapahtuva myös virka-ajan ulkopuolelle ulottunut asunnottomien edunvalvontatyö sekä ruohonjuuritason kontakti asuntoloissa ja kadulla asuviin asunnottomiin. Luottamuksellisen kontaktin saavuttaminen palveluiden ulkopuolella eläviin asunnottomiin vaatii pitkän ajan sekä epätavallisia tapaamisaikoja ja paikkoja, jotta vaikeassa asemassa olevat ihmiset suostuvat ylipäänsä auttaviksi. Järjestön toimipisteet ovat toimineet matalan kynnyksen periaatteella myös yöaikaan. Vva: lla asioivaa asunnotonta ei kutsuta asiakkaaksi, vaan kävijäksi. Vapaaehtoisten ja vertaisten panos työssä on myös suuri.

4.1 Matalan kynnyksen päivätoiminta

Matalan kynnyksen päivätoiminnoissa työskentelee 3 henkilöä, joista yksi vastaa Vapaaehtois- ja vertaistoiminnan keskuksen Vepan toiminnasta ja yksi liikkuvan tuen palveluohjauksesta (sisältäen lähiesimiehen tehtävät Vepassa) ja yksi asumis- ja päihde- ja mielenterveyshoitoon liittyvistä ohjaus- ja neuvontatehtävistä. Työ on edunvalvontatyön lisäksi konkreettista neuvonta ja ohjaustyötä sekä vaate-, ruoka ja puhtaanapitoapua. Vuonna 2012 toimitaan osallisuusstrategian mukaisesti.

4.1.1 Liikkuva tuki

Liikkuva tuki ja palveluohjaus on ollut yhdistyksen työmuotona vuodesta 2009 lähtien. Monilla yhdistyksen toimipisteiden kävijöillä asiat ovat olleet sekaisin tai hoitamatta hyvin pitkään, ja he tarvitsevat konkreettista paikalla olevaa tukea jotta auttamisprosessi saadaan liikkeelle. Tähän tarpeeseen on vastattu kehittämällä liikkuvan tuen ja palveluohjauksen työmenetelmää. Tarkoituksena on saada hoidettava asia alkuun siten että tuen saaja kykenee itse ottamaan vastuuta jatkosta. Kyyvyttömyys hoitaa arkipäivän asioita on arka asia useimmille ihmisille ja työmuodossa korostuu ihmisen kohtaaminen ihmisenä ja kunnioitus tuen saajaa kohtaan, ei tiukka ammatillinen suorittaminen.

4.1.2 Asunto-, päihde- ja mielenterveysasioiden ohjaus ja neuvonta

Ohjaus ja neuvontatyö asumiseen ja sosiaali- ja terveydenhoitoon liittyvissä kysymyksissä tehdään yksilöllisesti ilman ajanvarausta yhteistyössä viranomaisten kanssa. Matalan kynnyksen yhteistyötä varten Vantaan kaupungin ja siellä toimivien järjestöjen kanssa haetaan rahoitusta Vantaan kaupungin järjestöavustuksista.

4.1.3 Vepa

Vapaaehtoistyön – ja vertaistoiminnan keskus Vepa toimii matalan kynnyksen periaatteella. Vepassa voi hoitaa maksutta sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja virka-asioihin liittyvät asiat. Kävijöiden aktiivisuutta ja mahdollisuutta osallistua päivittäisiin toimintoihin korostetaan. Vepaan on palkattu yksi vertaisohjaaja joka vastaa käytännön työstä. Vepassa voi toimia työharjoittelussa, yhdyskuntapalvelussa tai vapaaehtoisena. Vuonna 2012 kiinnitetään huomiota toimijoiden koulutukseen sekä virkistykseen; myös sellaisten henkilöiden jotka eivät kykene päihteettömyyteen.

4.1.4 Yökahvila Kalkkers

Vuonna 2012 Yökahvila Kalkkerssin toiminnan tarve arvioidaan ja päätetään millä ehdoin toimintaa jatketaan tai toiminnasta luovutaan.

Yöaikaan avoinna olevassa kriisipisteessä Helsingissä on kymmenen vuoden aikana ollut yli 100 000 käyntiä. Tärkeimpänä toimintamuotona yökahvilassa on ollut asunnottomille yöaikaan annettava ohjaus ja neuvonta sekä kriisi- ja ensiapu. Kävijöiden järjestelmällinen ohjaus Helsingin Hietaniemenkadun asunnottomien palvelukeskukseen ja muiden pääkaupunkiseudun kaupunkien vastaaviin yksiköihin sekä pitkäaikaisasunnottomuusohjelman toimenpiteet ovat pudottaneet yökahvilan kävijämääriä. Raportoinnissa on kiinnitetty erityistä huomiota kahvilassa asioiviin. Yökahvilassa kävijät ovat olleet sellaisia henkilöitä, joilla on ollut asiointikielto tai haluttomuus asioida kaupungin tai pääkaupunkiseudun muissa palveluissa tai he ovat olleet kirjoilla muualla Suomessa tai ulkomailla.

Yökahvila muutti keväällä 2011 Sininauhasäätiön asumisyksikkö Pessin ja Illusian alakertaan. Yhteistyön tarkoituksena on luoda suora asumisen polku sellaisille ulkona asuville jotka ovat jääneet kaiken avun ulkopuolelle. Yhteistyössä Sininauhasäätiön Viimeinen mohikaani- hankkeen kanssa on jo saatu asumaan joitakin pitkäaikaisia kävijöitä.

4.1.5 Etsivä työ

Vuonna 2008 päättyneet projekti *Liikkuva Yökahvila Yökiitäjä Lepakko* oli Raha-automaattiyhdistyksen rahoittama 3-vuotinen projekti, jonka tarkoituksena oli löytää sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmän ulkopuolelle jääneet asunnottomat sekä kehittää etsivän työn työmuotoja. Yökiitäjässä työskentelevä työryhmä tavoitti yhteistyössä Helsingin kaupungin asunnottomien palveluiden kanssa vuosina 2006 - 2008 useita satoja ulkona asuvia henkilöitä, joilla ei ollut minkäänlaista kontaktia sosiaali- tai terveydenhuoltoon (*kontaktia ei joko koskaan ollut tai se oli katkennut syrjäytymisen tai mielenterveyden ongelmien vuoksi*) sekä kehitti toimivia etsivän työn malleja. Yökiitäjän henkilökunta osallistuu ProTukipisteen koordinoiman valtakunnallisen etsivän työn verkoston työhön.

Kuukausittain Yökiitäjä tavoittaa 30 - 50 yöaikaan ulkona majoilevaa henkilöä. Joillekin yön kulkijoille Yökiitäjän kontakti on ainoa. Helsingin kaupungilla on lähityöhanke, jonka kanssa Yökiitäjä on tehnyt tiivistä yhteistyötä, koska hanke ei tavoita asunnottomia yöaikaan. Yökiitäjä liikkuu koko pääkaupunkiseudulla. Espoon kaupungin kanssa solmittiin yhteistyösopimus vuodeksi 2011, jossa sovittiin Yökiitäjän liikkumisesta Espoossa. Sopimus pyritään uusimaan vuodeksi 2012. Yökiitäjä alkaa liikkua järjestelmällisesti myös Vantaalla ja Vantaan kaupungin kanssa yritetään solmia vastaavanlainen sopimus. Yökiitäjä kartoittaa ja kerää tietoa vuonna 2012 palvelua käyttävien maahanmuuttajien ja nuorten tilanteesta. Säännöllisiä käyntejä yhteistyökumppaneiden luona jatketaan koska näin Yökiitäjä saa arvokasta tietoa kentällä olevasta tilanteesta.

5. ASUMISYKSIKKÖ SÄLLIKOTI

Vuoden 2012 tärkeimmät tulostavoitteet

Toiminnan mitoittaminen ostopalveluun

Asukaspalautemallin kehittäminen laadunvalvontaa varten

Vuokraseurannan tehostaminen

Arkielämän ja alkoholinkäytännön hallinnan lisääminen vertaisryhmätoiminnan avulla

Sällikoti oli viisivuotinen (2007 - 2011) Ray:n rahoittama kokeileva tuetun asumisen hanke, jonka tarkoituksena on ollut kehittää asumismuotoja vaikeasti asutettaville yksinäisille miehille pääkaupunkiseudulla. Asukkaiden valintakriteereinä on ollut ikä (40v tai enemmän), asunnottomuuden pituus (+10v) ja käytettynä pääpäähteenä alkoholi. Kohderyhmäksi valikoitui

asunnottomien suurin ryhmä, alkoholia pääpäähteenään käyttävät pitkään asunnottomana olleet keski-ikäiset miehet; ja heistä ne joilla tilanne oli kroonistunut eikä toivoa asunnon saamisesta ollut.

Hankkeen tarkoituksena on ollut tarjota asunnottomalle asunto sekä opettaa hänet asumaan siinä. Hankkeen toimintaideologiana on ollut toiminnallinen yhteisöllisyys ja yksilön kunnioitus; tavoitteena saada jokainen asukas osalliseksi omaan asumiseensa sekä vahvistaa asukkaan valmiuksia itsenäiseen asumiseen ja elämiseen.

Yksi vuoden 2012 tavoitteista on kehittää asukkaiden kanssa vertaisryhmätoimintaa arkielämän ja alkoholinkäytön hallinnan lisäämiseksi. Tämä liittyy myös yhdistyksen osallisuusstrategiaan, toimintakyvyn lisääntyessä ihmiset kykenevät paremmin vaikuttamaan asumisyhteisöönsä sekä heille tärkeisiin asioihin.

Sällikotiin muuttaneiden kanssa on tehty huoneenvuokralain edellyttämät vuokrasopimukset. Henkilökunta on suunnitellut asumisen puitteet, toimintaperiaatteet ja säännöt yhdessä asukkaiden kanssa. Asukkailta on kerätty säännöllistä palautetta ja asukkaat osallistuvat viikottaisiin asukaskokouksiin. Sällikotihankkeesta valmistui väliraportti vuonna 2009 ja loppuraportti vuonna 2011. Sällikodissa työskenteli hankkeen ensimmäiset kolme vuotta hankevastaavan lisäksi sairaanhoitaja ja 5 ohjaajaa. Tällä hetkellä henkilökunta koostuu hankevastaavasta, virka-aikaan työskentelevästä lähihoitajasta ja kolmesta ohjaajasta.

Vva ry osallistui vuonna 2011 Sgei - menettelyn mukaiseen selvitykseen, jossa selvitettiin onko perusteita tehdä osallistuneiden ja kriteerit täyttävien palveluntuottajien kanssa pitkät julkisen palvelun ostosopimukset Helsingin kaupungin kanssa. Selvityksen prosessi on vielä kesken. Helsingin kaupunki on tehnyt toistaiseksi voimassa olevan palvelusopimuksen Sällikodin palveluista tuettuna asumisena.

Vuonna 2012 kehitetään asukaspalautemalli yhdessä henkilöstön ja asukkaiden kanssa ostopalvelusopimuksessa olevaa laadunvalvontaa varten. Koska ostopalvelusopimuksessa ei ole liikkumavaraa taloudellisesti on vuokraseurantaan ja perintään kehitettävä toimiva nopeasti tilanteeseen reagoiva malli.